

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у червні 2022 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

В Україні

1 червня у рамках візиту до Києва представників польського уряду на чолі з Прем'єр-міністром Матеушом Моравецьким відбулося підписання Меморандуму про співробітництво у сфері національної пам'яті між Міністерством культури та національної спадщини Республіки Польща та Міністерством культури та інформаційної політики України. Меморандум передбачає співробітництво держав в питаннях розшуку, ексгумації, похованні, відзначенні, легалізації, реконструкції та правової охорони, що стосуватимуться місць вшанування та поховань. Для цього планується створення українсько-польської робочої групи, яка виконуватиме спільні домовленості. Документ своїми підписами скріпили Віцепрем'єр-міністр, міністр культури та національної спадщини Республіки Польща Пйотр Глинський та міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко.

19 червня міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко взяв участь в онлайн-зустрічі міністрів медіа та культури Великої сімки. О. Ткаченко розповів та показав відео про російські воєнні злочини в Україні та закликав міжнародних партнерів надати реальну підтримку українським медіа та працівникам сфери культури.

29 червня у Львові відбулася зустріч міністрів культури країн Центрально-Східної Європи і країн Балтії (Польщі, Чехії, Словаччини, Естонії, Литви, Молдови, Румунії, Угорщини, а представники Латвії приєднались онлайн) та України. На зустрічі учасники підписали спільну декларацію. Цілями країн-підписантів було визначено охорону та збереження культурної спадщини України; захист культурного та медійного поля від пропаганди та неоколоніальних нарративів; наявність спільної позиції на міжнародній арені, спрямованої на протидію російській агресії проти України. Серед конкретних кроків міжнародних партнерів, на які чекає Україна, – підтримка спільних проєктів, спрямованих на цифрову трансформацію сфери управління культурною спадщиною; супровід

оцінки, реставрації та реконструкції зруйнованих і пошкоджених об'єктів тощо. Крім того, у документі йдеться про створення спеціального фонду для підтримки культурної спадщини та діяльності ЗМІ в Україні; підтримку присутності української культури в країнах Європи (видання українських книг, музейні виставки, музичні та інші культурні заходи); заохочення обміну професійним досвідом; продовження впровадження чи розширення санкцій щодо російських пропагандистів та телеканалів, які підтримують збройну агресію росії проти України; фінансову підтримку українських медіа, як основного джерела новин та суспільно необхідної інформації під час війни для громадян України; надання Україні телекомунікаційного обладнання, необхідного для підтримки критично важливої інформаційної інфраструктури в робочому стані під час війни.

У Медіацентрі «Україна-Укрінформ» міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко провів 16 червня зустріч з іноземними журналістами у форматі off-the-record (неофіційно). Брифінг охоплював такі теми: акредитація журналістів та робота медіа в умовах війни; контрпропаганда та інформаційна війна проти кремля; культурна агресія росії проти України та дерусифікація; кандидатство України в ЄС.

Уповноважена Федерального уряду Німеччини з культури та ЗМІ Клаудія Рот 6-7 червня перебувала з візитом в Одесі, де вона зустрілася з міністром культури та інформаційної політики України О. Ткаченком, головою Одеської обласної військової адміністрації М. Марченком і мером міста Г. Трухановим. Пані К. Рот відвідала історичний центр Одеси, кіностудію, обласну філармонію ім. Давида Ойстраха, національний академічний театр опери та балету, національну наукову бібліотеку, Центральний лютеранський кафедральний собор України Св. Павла. У ході візиту йшлося про посилення санкцій щодо росії у протидії дезінформації, а також обговорювалося питання допомоги Німеччини Україні в культурній сфері – було погоджено виділення коштів на диджиталізацію та збереження культурної спадщини, а також на реставрацію Одеської обласної філармонії. Крім того, Німеччина надасть підтримку у процесі внесення Одеси до основного Списку Всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО за скороченою процедурою.

6 червня пройшов онлайн-форум на тему «Інформаційні війни та інформаційні операції», організований Глобальним договором ООН в Україні. До першої панелі «Боротьба з дезінформацією та інформаційна безпека країни» долучилися представники українських медіагруп та каналів, які залучені в телемарафоні «Єдині новини #UАразом». Говорили про поточні виклики протидії російським фейкам, поділилися практикою роботи на інформаційному фронті в умовах війни, досвідом нового інформаційного мовлення та експертними думками щодо протидії російській пропаганді у світі. В ході обговорення журналісти наголосили на тому, що давати опір російській пропаганді можна завдяки високому рівню журналістики, розвінчанню фейків, розвитку іномовлення, надання якісної освіти журналістам і постійної трансляції правди.

За кордоном

У столиці Польщі започаткували організацію «Дім відбудови України», яка займатиметься захистом і реставрацією українських культурних пам'яток. Вона також допомагатиме у відбудові зруйнованих міст України. Роботою організації передбачено обмін інформацією між польськими та українськими містами, збір матеріалів для охорони пам'яток, створення фонду реконструкції України спільно з Організацією міст всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та план відбудови української спадщини з фахівцями різних галузей. Ініціатива виникла на основі постійної співпраці з українськими містами, яка розпочалася з перших днів війни.

У червні Британська Рада та Український інститут відкрили дев'ятимісячний Культурний сезон у Великій Британії, який триватиме до березня 2023 року. Від 2019 року Сезон планувався для відзначення 30-річчя дипломатичних відносин між Великою Британією та Україною. Через повномасштабне вторгнення РФ організатори були змушені переосмислити тему Сезону під назвою «Сценарії майбутнього». Мета ініціативи – репрезентувати українське мистецтво та зосередитися на змінених потребах і пріоритетах українського культурного сектору. Програма проекту міститиме дискусії, показ фільмів і лекції, які відбуватимуться наживо у Великій Британії або онлайн. Це надасть нові можливості для культурного обміну між представниками мистецької спільноти. Відкриття Сезону відбулося 23–28 червня на *Міжнародному фестивалі документального кіно у Шеффілді (Sheffield DocFest)*, на якому делегація українських режисерів і художників продемонструвала свої документальні фільми, твори мистецтва та віртуальної реальності.

На Brno Cultural Forum: Crossovers у Брно (Чехія) свою презентацію «Уроки з фронту. Наживо зі Львова» запропонувала директор Інституту стратегії культури Ю. Хомчин. Йшлося про Стратегію розвитку культури Львова до 2025 р. та про Інститут стратегії культури і його напрями діяльності, зокрема культурну дипломатію та міжнародну співпрацю, складовою якої є трієнале сучасного мистецтва «Український зріз».

Лабораторія журналістики суспільного інтересу (спільний міждисциплінарний проєкт українських та британських журналістів і соціологів) стала лауреатом премії Democracy Award 2022. Цю нагороду Національний фонд на підтримку демократії (США) вручає щороку організаціям і окремим діячам, які просувають справу захисту прав людини та демократії в усьому світі. Вручення премії Democracy Award 2022 відбулося 8 червня у Вашингтоні.

Вшанування пам'яті

В Україні

28 червня у Львівській національній філармонії ім. Мирослава Скорики відбулося відкриття *VI Міжнародного музичного Маратону пам'яті В. Сліпака*

«*W Live. Василь Сліпак для перемоги*», присвяченого пам'яті львів'янина, соліста Паризької опери, волонтера, учасника російсько-української війни, життя якого шість років тому обірвала ворожа куля снайпера. До проведення фестивалю цього року доєдналися Швейцарія і Франція. Зокрема 29 червня у рамках музичного Маратону у Концертній залі ім. С. Людкевича філармонії відбувся концерт «*W Live. З Любов'ю з Франції*» Серін де Лабом – французької сопрано корейсько-американського походження. Разом з нею виступали знані львівські піаністи О. Рапіта та М. Драган. Музиканти виконали твори світових класиків. Партнери заходу – Фондація Василя Сліпака, Посольство України у Франції, Постійне представництво України при ЮНЕСКО, Асоціація «Перетинаючи Європу».

За кордоном

10 червня в Академічній бібліотеці Латвійського університету в Ризі за сприяння Посольства України в Латвії відбувся показ українського документального фільму про життя В. Сліпака – «Міф» (режисери Л. Кантер та І. Ясній). Стрічку переглянули студенти та викладачі університету, українці, які отримали тимчасовий прихисток в Латвії та представники української діаспори.

Креативні індустрії

В Україні

До Косівської регіональної організації Національної спілки художників України доставлено довгоочікуване обладнання для керамічного цеху. Це дасть змогу відновити повноцінний технологічний процес виробництва місцевої кераміки – традиції, що визнана на рівні ЮНЕСКО. Після початку повномасштабної війни російської федерації проти України стало вкрай складно й небезпечно постачати сировину зі Слов'янська до Косова, яку зазвичай використовували для виготовлення виробів народних художніх промислів. Через відсутні можливості переробки місцевої сировини майстри не могли виготовляти окремі вироби, зокрема, кахлі та облицювальні плитки. Закупити необхідне обладнання й відновити виробничу спроможність косівської кераміки вдалося завдяки співпраці Міністерства культури та інформаційної політики України, Офісу з розвитку креативних індустрій та SURGe («Супровід урядових реформ в Україні» є проєктом міжнародної технічної допомоги, що реалізується компанією Alinea International та фінансується Урядом Канади).

Радою з розвитку креативної економіки при Кабінеті Міністрів України, за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України, Офісу з розвитку підприємництва й експорту та Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» було організовано 30 червня вебінар на тему «Чи потрібен майстру бренд? Маркетингові інструменти для майстрів народних художніх промислів України, митців та крафтових виробників, за допомогою яких

можна створити власний бренд». До участі в заході було запрошено представників сектору народних художніх промислів та крафту.

За кордоном

Три українські проекти здобули нагороди Міжнародного фестивалю творчості «Каннські леви 2022» (20–24 червня, Канни, Франція). Логотип Чорнобиля, що зникає, від Banda Agency отримав друге місце в номінації Creation of a New Brand Identity (створення нового бренду). Також у цій номінації третє місце посіла агенція Bickerstaff.284 за брендинг Хортиці. У номінації Spatial & Sculptural Exhibitions and Experiences (просторові та скульптурні експозиції) бронзу отримала Saatchi & Saatchi Ukraine разом з Dronarium за візуалізацію київської Батьківщини-матері із ЛГБТ-прапором. Також до коротких списків увійшли проекти «Зерна правди» – краудфандингова платформа про Голодомор від агентства Postmen, а також бренд застосунку «Дія». Україну також було представлено у суддівській команді фестивалю: до складу журі у категорії Film Lions увійшов креативний директор агенції Saatchi&Saatchi Ukraine К. Шнайдер.

Співзасновник і креативний директор Banda Agency П. Вржещ потрапив у сотню найкращих креативників світу за версією американського видання про рекламу Adweek, яке відзначило роботу агенції під час війни і їхній проєкт Brave Ukraine. Кампанію цього проєкту, що його створила Banda Agency працюючи з українськими лідерами, включно з Президентом України Володимиром Зеленським, спрямовано на те, щоб підкреслити хоробрість, опір нації.

Закордонне українство

В Україні

Підтримку українських біженців у світі, їхній духовний і культурний зв'язок з Україною та допомогу в інтеграції в українські громади по всьому світу обговорили під час зустрічі в Києві управління Світового конгресу українців і глава Української греко-католицької церкви Блаженніший Святослав.

За кордоном

28 червня українці з 47-ми країн світу приєдналися по відеозв'язку до флешмобу зі встановлення світового рекорду одночасного виконання української народної пісні «Ой у лузі червона калина» з нагоди Дня Конституції України. Головні події проходили у Львові біля пам'ятника Т. Шевченку.

11 червня у Вільнюсі відбулося відкриття «Українського центру», який ініціювали перші леді України і Литви Олена Зеленська та Діана Науседа. Унікальний заклад, що працює в приміщенні Університету Вітовта Великого, стане місцем навчання, профорієнтації, психологічної допомоги, відпочинку для дітей, молоді та дорослих. Центр також буде майданчиком для культурної дипломатії між країнами, презентуватиме Україну, її культуру та самобутність

у Литві, братиме участь в академічній діяльності, тут проводитимуть творчі зустрічі, концерти, інші заходи. В урочистій церемонії відкриття центру взяли участь перша леді Литви, посол України у Литовській Республіці Петро Бешта та ректор Університету Юозас Аугутіс. У форматі відеоконференції до них доєдналась також перша леді України Олена Зеленська.

У Ризькому соціально-культурному центрі для українців Common Ground перша леді Латвії Андра Левіте та Надзвичайний і Повноважний посол України в Латвії Олександр Міщенко презентували першу білінгвальну українсько-латиську абетку для українських дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, які змушені були через війну залишити свої домівки та прибули до Латвії. Автор та ілюстратор українсько-латиської абетки – Марія Зурікова. Друк книги здійснило видавництво Droši un Koši.

В Естонії на території комплексу «Талліннська телевежа» відбувся День української культури, в якому взяли участь представники столичних і регіональних українських осередків, що входять до Асоціації українських організацій в Естонії та до складу Конгресу українців Естонії. Захід, що відбувся за сприяння Посольства України в Естонській Республіці та активної участі українських громадських організацій, підготували Міжнародна асоціація жінок Естонії та Фонд Талліннської телевежі. Програма Дня української культури включала проведення ярмарку українських товарів, дегустацію української кухні, розширену музичну програму, проведення майстеркласів з виготовлення української народної іграшки і плетіння камуфляжних сіток, відкриття Дитячої української літературної полицки, демонстрацію українських фільмів. Перед присутніми виступили український дитячий аматорський хор, фольклорний ансамбль «Журба», фольклорне тріо «Родовід», музичний гурт «Artsich», а в кінозалі телевежі демонструвався український художній фільм «Потрібна мені вулиця». З вітальним словом на заході виступила Надзвичайний та Повноважний Посол України в Естонії Мар'яна Беца.

Союз українців Румунії провів 3–5 червня у Бухаресті Фестиваль українського фольклору в Румунії. Цей культурний проєкт реалізовано за фінансової підтримки Міністерства культури Румунії. Фестиваль розпочався конференцією «Роль нематеріальної культурної спадщини українців у Румунії», після чого в Національному музеї села ім. Дімітрія Густі відбулося офіційне відкриття заходу. Учасниками були художні колективи та ансамблі українського танцю, такі, як «Молоді гуцули» з Вишавської долини Марамуреського повіту, ансамбль «Червона калина» з Негостини Сучавського повіту, вокальний колектив «Чорне море» зі Сфинту Георге Тулчанського повіту, Ансамбль «Золоті друзі» зі Штюки Тіміського повіту, ансамбль «Весна» з Рогожешт Ботошанського повіту і гурт Зоря з Бухареста. Також свої роботи на святі представили народні майстри. Загалом до фестивалю долучилися багато дослідників, мовознавців, офіційних осіб та провідних членів Союзу українців Румунії та біженців з України.

Рядом заходів українська діаспора відзначила 1 червня *Міжнародний день захисту дітей*. Зокрема у Варшаві у саду канцелярії Ради міністрів Польщі відбувся інтеграційний пікнік, участь в якому взяли українські та польські сім'ї, дипломати обох країн, а також представники польського уряду. У рамках заходу українські активістки та представниці українських шкіл у Варшаві вчили дітей робити ляльки-мотанки, браслети, прикраси, читали їм казки, малювали з ними та співали пісень. Поблизу канцелярії Прем'єр-міністра було встановлено два великі плакати з контурами кордонів України та Польщі, на яких усі охочі могли залишити відбитки своїх долонь у кольорах українського та польського національних прапорів. У Консульському відділі Посольства України в Польщі було відкрито букросингову шафу з українськими дитячими книгами. У Посольстві запросили українську громаду та книговидавців долучитися до започаткованої букросингової ініціативи. Тематичну зустріч «Розуміємо права дитини: правовий та психологічний виміри організували Українська жіноча ініціатива в Об'єднаних Арабських Еміратах та українська школа вихідного дня «Дивосвіт» за сприяння Посольства України в ОАЕ. А українські активісти у Відні провели акцію вшанування пам'яті понад 200 дітей, які загинули у розв'язаній росією війні проти України. Акція пройшла у центрі Відня на Маріягільферштрассе, де було встановлено маленькі надгробки з іменами загиблих дітей, які нагадували про життя сотень янголят, які втратили життя через війну.

У парафії Кішпешта в Будапешті пройшов захід солідарності з Україною, у програмі якого звучали вірші Тараса Шевченка та українські пісні. Серед учасників – українська вокалістка І. Пацулі, яка змушена була виїхати з Києва.

Вечір української культури та солідарності організували в Анкарі українські студенти, які навчаються за програмою «Турецькі стипендії». Культурний захід відбувся у студентському офісі Управління у справах турок, які проживають за кордоном і споріднених народів. У програмі – виконання українських пісень, читання щоденників з Маріуполя.

Мистецькі заходи

За кордоном

21 червня у Страсбурзі (Франція) відбулося відкриття фотовиставки «Російська загарбницька війна проти України: робота журналістів». Її мета – привернути увагу до злочинів, скоєних рф проти українських медіа та журналістів, а також показати надзвичайно небезпечні умови роботи журналістів в Україні. Фотографії, представлені на виставці, демонструють жорстокість російських військових: свідомі напади на об'єкти цивільної інфраструктури та мирне населення, катування та вбивства цивільних осіб. Організаторами заходу стали українська делегація у Парламентській Асамблеї Ради Європи, Постійне представництво України при Раді Європи, PromoUkraine та ГО «Інститут масової інформації».

3-4 червня у Брюсселі (Бельгія), в «Українському хабі», розташованому в одній з будівель Європейського парламенту, демонструвалася експозиція «Irpın. Invincible» («Ірпінь. Непереможний»). Її організатори – представники Institute for Global Transformation. Серед експонатів – предмети, знайдені на руїнах Центрального будинку культури міста Ірпінь на Київщині: залишки малого концертного рояля August Forster, копії археологічної пам'ятки «Трипільський резонатор», фрагменти декоративного оздоблення інтер'єру, посуду, побутових речей. Експозиція також містила уламки російських ракет, предмети, залишені солдатами окупаційної армії та особисті речі місцевих мешканців.

Фотовиставка «Зруйнований, але нескорений Ірпінь» проходила з 8 по 22 червня в Українському культурному центрі у Парижі. На ній було представлено світлини з фактами масштабного руйнування міста Ірпінь: житлових кварталів та соціальної інфраструктури. Були і свідчення про масові вбивства в місті Буча на Київщині.

Експозиції світлин українського фотокореспондента і документального фотографа Макса Левіна, який в березні 2022 року загинув від рук російських загарбників, було розгорнуто у парламенті Румунії (14 червня) та у парламенті Литви (21 червня). Із 24 лютого Макс Левін документував руйнування та жахіття війни. Представлені світлини зроблено ним в Харкові, Бучі, Бородянці та Ірпені на Київщині. Відкриття обох виставок відбулися за участі парламентських делегацій з України.

Благодійний фонд «Дій за Україну» спільно з Посольством України в Норвегії відкрили 4 червня в центрі Осло фотовиставку «100 Days Of Russian WoARld». Просто неба тут можна було побачити роботи дев'яти українських фотографів, що ілюструють війну росії проти України: Д. Козацького, В. Ратинського, К. Реуцького, М. Палінчака, Р. Єременка, С. Юрченка, С. Кушніренка, С. Савояжа та А. Озерчук. Виставка проходила за підтримки Міністерства закордонних справ України, Комітету Верховної Ради України з гуманітарної та інформаційної політики, Асоціації міст України. Фотовиставку «100 Days Of Russian WoARld» також було розгорнуто 5 червня у центрі Праги (Чехія).

Українська асоціація професійних фотографів (UAPP) у співпраці з Українським студентським товариством «Січ» (Австрія) та Почесним консульством України у Граці (Австрія) реалізували дві фотовиставки, присвячені вторгненню росії в Україну : «Люди на війні. Документальні фотографії з України» (у приміщенні Грацького університету імені Карла і Франца) та «Моменти серед руїн. Документальні фотографії з України» (у приміщенні Технічного університету Граца). Обидві виставки містили світлини, зроблені українськими документалістами від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Серед авторів – С. Михальчук, М. Палінчак, Р. Закревський, О. Фурман, К. Гончар, С. Ілляшенко, М. Левін та ін.

У співпраці з Товариством українців у Фінляндії, медіапроектom Ukraïner та окремими фотографами Українська асоціація професійних фотографів орга-

нізувала на Центральному залізничному вокзалі Гельсінкі (Фінляндія) виставку «Ціна свободи». На світлинах – історії про горе та втрати українців, про взаємодопомогу та спільний опір, а також зображення України до вторгнення росії.

На початку червня у вроцлавському культурному просторі Browar Mieszczkański відкрилася виставка «Azov84» зі світлинами захисника Маріуполя та фотографа Дмитра Козацького. На ній – фото, зроблені під час 84-х днів захисту Азовсталі. Ініціаторами події стали Ольга Ланова та її чоловік Андрій Плахотнік. Підпис Д. Козацького до останньої світлини з заводу, що перебував в облозі росіянами, «Азовсталь – місце моєї смерті та мого життя», став епіграфом виставки.

Благодійність

В Україні

10 червня відома грузинська джазова співачка Ніно Катамадзе дала перший із серії благодійних концертів в Україні, який відбувся на станції метро «Майдан Незалежності» в Києві. А 17 червня співачка виступила у Львівській національній філармонії разом з Академічним симфонічним оркестром INSO-Lviv та її земляком – диригентом Ніколом Рачвелі. Всі кошти з продажу квитків буде спрямовано на допомогу Збройним силам України.

У Луцьку пройшов благодійний концерт органної музики до *Дня Конституції України*. 28 червня усі охочі завітали до римо-католицького кафедрального костелу святих апостолів Петра і Павла, аби вперше за довгий час послухати органний концерт, а також щоб долучитися до благодійної ініціативи. У програмі звучали твори Й. С. Баха, а також українських композиторів Д. Бортянського, В. Гончаренка та В. Тиможинського, уродженця Луцька. Виконували композиції органіст костелу П. Сухоцький та його учень М.-Є. Новакович. Під час благодійного концерту вдалося зібрати кошти для добровольчого медичного батальйону «Госпітальєри».

Аукціонний дім «Дукат» за підтримки Благодійного Фонду Сергія Припути проводив 8–15 червня на своїй платформі аукціон колекції картин сучасних українських художників на тему російсько-української війни.

За кордоном

21 червня в Амстердамі відбувся міжнародний благодійний телемарафон Embrace Ukraine – #StrivingTogether, організований українським медіахолдингом «1+1 media», музичним фестивалем Atlas та українською медіакомпанією «Суспільне Мовлення». Захід реалізовувався за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України та Міністерства закордонних справ України. Понад 15 000 людей зібралися на Музейній Площі у столиці Нідерландів – в історичному центрі Амстердама. Подія вже втретє об'єднала людей з усіх континентів навколо підтримки України та відбулася напередодні засідання Європейської Ради у Брюсселі, де вирішувалось питання надання Україні

статусу країни-кандидата в ЄС. Серед учасників телемарафону – Kalush Orchestra, Джамала, Верка Сердючка та ін. Упродовж ефіру та в межах акції «Підтримай Україну» від «Сніданок з 1+1» відбувався збір коштів на закупівлю рентген-апаратів С-арки для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу пораненим та постраждалим унаслідок війни рф в Україні.

Європейський благодійний тур українських артистів «Життя Переможе» (Life Will Win) стартував 10 червня концертом у Варшаві. Мета туру – об'єднати європейців і українців, які перебувають за кордоном, і залучити якомога більше благодійних коштів на підтримку України. Учасники – «Студія Квартал 95», MONATIK, Злата Огневич, «Воплі Відоплясова» та О. Скрипка, Pianoboy, WELLBOY та ін. У Польщі концерт у рамках туру відбувся також у Вроцлаві 12 червня. Черговим майданчиком виступів став Берлін.

Щорічний європейський музичний фестиваль Metronome Prague, який проходить у столиці Чехії Празі, цього року підтримав Україну окремим концертом – 22 червня відбувся благодійний захід «Ukrainian Freedom Voices» за участі українських музичних виконавців ALEKSEEV, Jerry Heil, KAZKA, MÉLOVIN, TVORCHI та NK. Задля більшої уваги до події організатори подбали про трансляцію концерту чеськими телеканалами Óčko TV та Česká Televize. На території України концерт транслювали українські телеканали «М1» і «ТЕТ». Глядачі могли скористатися QR-кодом під час трансляції та зробити пожертви. Усі зібрані кошти від концерту організатори планують перерахувати на придбання медичного обладнання для лікарень, які приймають на лікування дітей, постраждалих під час воєнних дій.

Благодійний концерт на підтримку України відбувся 5 червня у Нью-Йорку (США). На вуличній сцені на Таймс-Сквер виступили музиканти та співаки Метрополітен-опери, провідні солісти балетів Атланти, Філадельфії та Нью-Йорка, а також «Балет Моріса Бежара». Сучасну популярну музику презентували, зокрема, українки Міка Ньютон та Alyosha. Захід було влаштовано зусиллями волонтерської організації Revived Soldiers Ukraine та фонду Heart&Valor. Під час трансляції концерту на Ютубі відбувався збір коштів на відкриття у Львові нового реабілітаційного центру для постраждалих під час війни.

У Відні (Австрія) пройшов благодійний концерт артистів Київського національного академічного театру оперети та Віденської народної опери. Програму склали спільні номери українських і австрійських виконавців. Оркестр Віденської народної опери очолював український диригент С. Дідок, а австрійські диригент і оркестр виконували твори українських класиків М. Лисенка, А. Кос-Анатольського, О. Білаша та ін.

Академічний симфонічний оркестр Хмельницької обласної філармонії повернувся з турне, в рамках якого артисти зіграли 5 концертів у Польщі та Швейцарії, під час яких вдалося зібрати кошти на допомогу постраждалим від війни українцям. Здійснити цю поїздку стало можливим завдяки давнім друж-

нім зв'язкам, які свого часу зав'язалися між обласною філармонією та мистецькими закладами цих країн. Під час концертів звучала музика бароко і класична, а також сучасні твори.

Симфонічний оркестр Чернівецької обласної філармонії імені Дмитра Гнатюка дав концерти у Німеччині. Музиканти на чолі з диригентом Йосипом Созанським виступили у Франкфурті-на-Майні та Дюссельдорфі. Зібрані під час виступів кошти скерують на допомогу українцям. Оркестр повіз за кордон програму з творами чотирьох українських композиторів – Б. Лятошинського, Є. Станковича, М. Кузана, Л. Колодуба.

Міє Нагасава, учасниця української балетної трупи, та її чоловік, українець Євгеній Петренко, виступили 4 червня зі сценою з балету «Спляча красуня» на благодійному концерті у підтримку України у японському місті Саяма префектури Сайтама. Кошти від виступу будуть передані Японському Товариству Червоного Хреста для гуманітарної допомоги в Україні.

Піаністка-органістка М. Малевич, уродженка Локачинщини Волинської області, дала концерт 12 червня у данській селищній церкві. Зібрані кошти буде спрямовано на турнікети для військових.

22 червня концертом у Варшаві український рок-гурт «Друга ріка» завершив свій благодійний тур містами Європи «Хто, якщо не ми?». У рамках туру у червні виступи колективу відбулися у Франції (Париж, Ніцца) в польських містах Вроцлав, Гданськ, Лодзь і Варшава та у Вільнюсі (Литва). Головна мета туру – зібрати кошти на придбання двох безпілотників, автобуса та тактичної амуніції для Збройних сил України.

У Варшаві в костелі Непорочного зачаття Діви Марії відбулося богослужіння, після якого виступила М. Бурмака. Під час благодійного концерту проводився збір грошей на потреби бригади саперів, які розмінують Київщину.

В аукціонному домі Dorotheum (Австрія, Відень) пройшов благодійний аукціон «Українські митці допомагають», ініціатором якого виступив активіст української громади у Відні Андрій Каріоті. Всі 88 виставлених робіт було надано українськими митцями, які погодилися пожертвувати 85% вторгованих коштів на допомогу Україні. Більшість картин написано під час війни і відображають увесь спектр емоцій авторів під тиском почуттів, пов'язаних з нею. Кошти від аукціону отримає зареєстрована у Відні організація «Центр українських ініціатив у сфері культури, політики та економіки». Вони будуть спрямовані на проекти гуманітарної та медичної допомоги в найбільш постраждалих регіонах України.

Картини українських художників про війну виставили на аукціон After February 24, у музеї Christine König Gallery та аукціонному домі Dorotheum у Відні (Австрія). Лотами стали 22 картини, створені починаючи з 24 лютого, таких авторів як Н. Кадан, А. Кахідзе, В. Ралко, М. Шубіна та ін. Усі зібрані кошти передадуть на проєкт для українців KIDS' SHELTER, який ініціювали Володимир Кадигроб, Нікіта Кадан та архітектори Peker & Partners. У рамках проєк-

ту колишню турбазу в Карпатах облаштують для українських дітей. Там зможуть жити та навчатися близько 40 школярів та їхніх сімей, які втратили житло.

Благодійний аукціон картин українських митців проведено 10 червня у Німеччині в Дюссельдорфі. Усі зібрані кошти від аукціону буде передано до обласної лікарні у Чернігові, яка від початку війни у найважчих умовах надає допомогу хворим і пораненим з усього регіону. Організатор – Hargesheimer Kunstauktionen Düsseldorf GmbH.

28 червня під час аукціону Christie's у Лондоні (Велика Британія) продано скульптуру американського художника Джеффа Кунса «Мавпа з повітряних куль (пурпурна)» з колекції українців В. та О. Пінчуків. Отримані кошти спрямують на допомогу постраждалим від війни українським військовим і цивільним громадянам.

14 червня на аукціоні в Празі виставили твори видатних українських митців, виручені кошти планують передати на приватні стипендії українським студентам, на допомогу українським матерям, системі охорони здоров'я, допомогу і психологічну допомогу. Аукціон проводила приватна галерея ArtHouse Hejtmanek. Серед виставлених робіт – картини О. Екстер, Д. Бурлюка, Н. Геркен-Русової, а також К. Малевича.

У Тель-Авіві, в GINA Gallery на підтримку Збройних сил України відбувся благодійний аукціон видатної україно-ізраїльської художниці Zoe Sever.

У атріумі Словенської академії наук і мистецтв у Люблянні відбулася виставка-продаж картин українських художників з Харкова, а також робіт словенського фотографа, який відвідав Україну під час війни з росією. Захід організовано APIS Institute/Zavod APIS під керівництвом Манци Юван з нагоди Міжнародного дня біженців.

У Посольстві України у Відні пройшла благодійна виставка-аукціон «Руки для мами», кошти від якої підуть на протезування жінок, які втратили кінцівки внаслідок російської агресії в Україні. На ній було представлено роботи українських художників та скульпторів. Виставку організовано Департаментом міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва Львівської ОВА за підтримки посольства України в Республіці Австрія та директорки Української суботньої школи у Відні Анни Крачковської.

Український культурний центр у Женеві (Швейцарія) організував 15 червня показ документального фільму «Олесь Гончар. Слово як зброя». Глядачі мали змогу поспілкуватися з режисеркою стрічки К. Стрельченко. Дискусія закінчилася аукціоном, на якому продали книгу О. Гончара «Собор» з підписом його дружини. Всі кошти, зібрані під час показу фільму й аукціону, підуть на потреби Української добровольчої армії.

В районі Токіо Гінза відбувся благодійний захід «Красива Україна», організований спільноту українці в Японії «Краяни», SAF Synchro Art Foundation, британськими партнерами UK for Ukraine, Yuliya Blazhnova-Rekukha та Andriy Rekukha та за підтримки Посольства України в Японії. Відві-

дучачі заходу змогли помилуватися українськими писанками, зробленими на курячих, перепелиних, гусячих та страусових яйцях, взяти участь у майстер-класі з виготовлення писанок, подивитися виставку української вишивки Г. Ветрової, ляльок-мотанок, фотокартин Анни Сенік, петриківського розпису Г. Назаренко. Привертали увагу і роботи українського художника Олега Шупляка у диджитал форматі. На заході було зібрано кошти на допомогу Україні та постраждалим від війни українцям.

Музика В Україні

Попри воєнні дії у державі, до України зі США приїхав українсько-американський скрипаль О. Крися, щоб зіграти два бенефіси – у Києві та Львові (1 червня музиканту виповнилося 80 років). Разом з батьком у концертах як диригент виступив і син Тарас Крися. Так, 11 червня в Національній філармонії України, разом із Національним заслуженим академічним симфонічним оркестром України вони представили програму «Березовський, Мендельсон-Бартольдї, Айвз, Станкович». А 16 червня творчий бенефіс всесвітньо відомого скрипаля відбувся у Львівській національній філармонії ім. М. Скорика вже за участі Академічного симфонічного оркестру Львівської філармонії. У програмі музичного вечора лунали знову ж таки твори М. Березовського, Ф. Мендельсона, Ч. Айвза та Є. Станковича.

Молода зірка органного світу, австрійський віртуоз і композитор Лукас Гаслер висловив свою підтримку і солідарність Україні двома концертами у Львівському органному залі, де після повномасштабного вторгнення росії було започатковано традицію розпочинати кожен концерт виконанням Державного гімну України. Органний речиталь Лукаса Гаслера не став виключенням. Для свого виступу Л. Гаслер обрав програму, яка включила твори Й.-С. Баха, Ф. Мендельсона, В. А. Моцарта, Л. ван Бетховена.

За кордоном

VIII Міжнародний музичний фестиваль Odessa Classics було проведено поза межами Одеси. Спочатку фестиваль упродовж 5 днів відбувався в Естонії, а через кілька днів продовжився основним блоком із 9 по 13 червня – у Греції. Стартував захід у Таллінні, що вже 25 років поспіль є побратимом Одеси, концертом за участі британського скрипаля Данієля Хоупа – артиста-резидента фестивалю *Odessa Classics*, його президента, народного артиста України Олексія Ботвінова та Естонського національного симфонічного оркестру під керівництвом Оларі Елтса. У програмі звучали твори українського композитора Валентина Сільвестрова та естонця Арво Пярта. У Міжнародний день захисту дітей (1 червня) виступали українські брати-піаністи Роман та Олександр Федюрко. Їхній благодійний концерт став частиною Талліннського пісенного фестивалю. Наступного дня головний диригент і артистичний директор Брюссельського ка-

мерного оркестру Майкл Гуттман, віолончелістка Цзін Чжао (Бельгія) та Олексій Ботвінов музикували в Центрі Арво Пярта в Лауласмаа. Далі фестиваль переїхав у Тарту, де в музичній школі Хейно Еллера виступили піаніст Олексій Ботвінов та естонський скрипаль Ганс Крістіан Аавік (цьогорічний переможець Міжнародного конкурсу імені Карла Нільсена у Данії). В Естонії партнерами фестивалю виступили Естонський національний симфонічний оркестр та давній друг фестивалю Меліс Кубітс – голова Kultuuripartnerlus SA (Фонд культурного партнерства).

У Греції організацію *VIII Міжнародного музичного фестивалю Odessa Classics* підтримали Міністерство культури і спорту та Державна консерваторія міста Салоніки (художній керівник Юліс Пападопулос). Художнім консультантом фестивалю *Odessa Classics* та відповідальним за його організацію в Греції став скрипаль і композитор Сімос Папанас, концертмейстер Салонікського державного оркестру. Кульмінацією цієї частини фестивалю став концерт за участі Даніеля Хоупа, що відбувся в приміщенні історичної пам'ятки міста Салоніки, включеної до Списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО – давньовізантійській Ротонді.

У Литві відбулися концерти солістів Національної філармонії України. На запрошення художнього керівника фонду *ARS Lituanica* Глеба Пишняка на різних локаціях дуєт флейтиста Юрія Шутка та гітариста Андрія Остапенка виступив із програмою *Duetto Concertante* з творів німецьких, італійських та українських композиторів. Тур розпочався зі старовинного міста Біржай. Там українські виконавці стали почесними гостями Біржайського музичного фестивалю, який багато років відбувається у давній фортеці князів Радзивіллів. Продовжилися виступи у місті Шяуляй, де концерт відбувся у костелі святого Георгія Побідоносця, та в місті Анікщяй (місцем для виступу було обрано залу в Музеї янголів, що є частиною Центру сакрального мистецтва). За сприяння Єврейської громади Литви (голова – Фаїна Куклянські), на підтримку біженців з України Ю. Шутко та А. Остапенко зіграли дуєтом в одному з парків Вільнюса. Заключний концерт відбувся в курортному містечку Бірштонас.

У Гаазі (Нідерланди) пройшов мітинг-концерт під гаслом *Embrace Ukraine*, під час якого українські артисти закликали європейську спільноту підтримати Україну та її прагнення стати частиною європейської сім'ї. У заході взяли участь понад тридцять українських музикантів. Подія відбулась за підтримки Посольства України в Нідерландах.

Один із найстаріших у світі мішаних хорів *Sing-Akademie zu Berlin* спільно з українським вокальним ансамблем *AlterRatio* та Берлінським університетом мистецтв присвятили свій концерт українській хоровій музиці ХХ–ХХІ століть. 25 червня у Церкві Святого Іоанна у Берліні (Німеччина) прозвучали твори В. Польової, В. Сильвестрова, Т. Яшвілі, О. Кошиця та К. Стеценка, Г. Ф. Телемана.

Одразу кількох українських учасників – «ДахаБраха», Kalush Orchestra, Go_A та Джамалу – було запрошено цьоголіч взяти участь у найбільшому фестивалі Великої Британії й одному з найвідоміших музичних фестивалів світу – Glastonbury.

29 червня Kyiv Symphony Orchestra виступив для президентів усіх країн НАТО на саміті в Мадриді (Іспанія). За 73-річну історію існування Альянсу Kyiv Symphony Orchestra став другим оркестром, який запросили виступити на заході НАТО такого рівня. У Museo Nacional del Prado президентам країн НАТО було представлено програму, що складалася з Симфонії № 1 до мажор М. Березовського та «Мелодії» ля мінор М. Скорика.

Театр В Україні

10 червня у Львові під гаслом «Голос Херсонщини» стартував *XXIV Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії»*. Зазвичай ця подія відбувалася у Херсоні на базі Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру імені Миколи Куліша. Цього року театри-учасники показували вистави на своїх майданчиках. Вистави окремих театрів було опубліковано на офіційному YouTube-каналі. Цьоголіч до фестивалю долучилися понад 60 театрів з 34 міст з 11 країн світу: України, Португалії, Чехії, Польщі, Туреччини, Грузії, Німеччини, Румунії, Франції та вперше – Японії і США.

20–26 червня проходив *Міжнародний фестиваль моновистав «Відлуння»*. Виступи можна було побачити на ютуб-каналі Хмельницького монотеатру «Кут». Свої вистави показали актори з України, Румунії, Грузії, Німеччини, Литви, Вірменії. Однією із головних умов фестивалю було те, що моновистави ставили рідною мовою представленої країни.

Український інститут запустив бібліотеку Ukrainian Drama Translations для поширення української сучасної п'єси в світі. Сайт допоможе іноземним режисерам та продюсерам знайти якісні переклади українських п'єс та корисні контакти правовласників для постановок у різних куточках світу. Бібліотека має відкриту структуру та передбачає постійне оновлення фондів. Якість перекладів перед розміщенням на сайті оцінює професійна експертна рада. Бібліотеку започатковано Українським інститутом у партнерстві з Worldwide Readings Project та Birkbeck Center for Contemporary Theater, її основу сформовано з фондів глобальної ініціативи Worldwide Readings Project та програми Українського інституту Transmission.ua: drama on the move. Сайт створено за фінансової підтримки International Relief Fund МЗС Німеччини та Goethe-Institut в Україні в межах проєкту «Театральні вікна. Work in progress», що реалізує ГО «Театр на Жуках», координаційним партнером є платформа Укрдрамахаб.

За кордоном

У одному з найбільших концертних залів Буенос-Айреса (Аргентина) було представлено балет «Жізель» А. Адана у виконанні прими-балерини та прем'єра Національної опери України К. Кухар і О. Стоянова.

1 червня показом вистави «Погані дороги» Н. Ворожбит у столиці Латвії на сцені театру «Дайлес» відкрив європейські гастролі Київський Театр драми і комедії на лівому березі Дніпра. Захід відбувся в межах Dailes Theatre Festival. Подальші покази цієї вистави відбулися у містах Клайпеда і Вільнюс (Литва), Прага (Чехія), Берлін і Мюнхен (Німеччина).

Прем'єрні покази вистави «Sliktie celi/Погані дороги» за п'єсою Н. Ворожбит провів 10 та 12 червня один з провідних латвійських театрів Jaunais Rigas Teatris (Новий ризький театр). Для вистави латвійська акторка Крістіне Крузе переклала п'єсу Н. Ворожбит латинською мовою.

Латвійський національний театр у Ризі спеціально для українських біженців зробив адаптацію культової вистави «Дні кравців у Силмачах» за п'єсою латиського класика Рудольфа Блауманіса (1901), для чого було підготовлено переклад і паралельний дубляж українською мовою.

Тернопільський академічний театр актора і ляльки презентував на сцені Teatr Lalek Guliver у Варшаві етнографічно-містичну виставу «Василина». Перед цим «Василину» у Польщі переглянули учасники та гості Міжнародного театрального фестивалю «Walizka» у Ломжі.

Кіно

V Міжнародний кінофестиваль сучасного українського та міжнародного кіно «Бруківка», що тривав у Кам'янці-Подільському з 24 березня по 8 червня оголосив переможців. У межах фестивалю проведено серію благодійних заходів та показів для збору коштів на потреби Збройних сил України: показано понад 100 коротких та повних метрів з України та з 20 країн світу, спеціальні прем'єри, творчі благодійні вечори тощо. Водночас організатори підбили підсумки та оголосили переможців фестивалю в офіційних номінаціях та володарів спеціальних відзнак. Зокрема, Гран-прі та відзнаки у номінаціях «Найкраще технічне та/або візуальне рішення міжнародної конкурсної програми» і «Найкращий сценарій міжнародної конкурсної програми» отримав фільм «Золоте серце», режисер Саймон Філло (Франція); Гран-прі і «Найкращий анімаційний фільм міжнародної конкурсної програми» – «Мондо Доміно», режисер Сукі (Франція); Найкращий короткометражний фільм міжнародної конкурсної програми – «Дезертир», режисер Олександр Стельченко (Україна-Чехія); «Спеціальна згадка-відзнака журі міжнародної конкурсної програми короткометражних фільмів» – «Колеги», режисер Янніс Олександр Кіфер (Німеччина); «Найкраща роль другого плану або камео міжнародної конкурсної програми» – Джузеппе Аттаназіо, фільм «Оскар» (Італія); Найкращий міжнародний короткометражний фільм у жанрі кіберпанк, постапокаліпсис, жахи та наукова-

фантастика» – «Мерген», режисер Райембек Алжанов (Казахстан); «Найкраща акторська робота міжнародної конкурсної програми» – Шерон Тал, фільм «Ноа» (Ізраїль).

IX Міжнародний кінофестиваль для дітей та підлітків «Чілдрен Кінофест» тривав з 3 до 12 червня. Цього року безкоштовні покази тривали онлайн на території України та Польщі. «Чілдрен Кінофест» відкрила французька анімація «Принцеса драконів». Також до програми фестивалю увійшли, зокрема, стрічка в жанрі фентезі «Неллі Рапп – мисливиця на монстрів» (Швеція), фантастичний фільм «Місія Нови» (Нідерланди), драма «Дельфін» (Аргентина), комедії: австрійсько-німецька стрічка «Францові історії» та «Мій тато – сосиска» спільного виробництва Бельгії, Нідерландів і Німеччини.

15–21 червня у Чернівцях відбувся *фестиваль глядацького кіно «Миколайчук OPEN»*, присвячений 81-й річниці від дня народження українського кіноактора, кінорежисера і сценариста І. Миколайчука. Складовою програми була ретроспектива фільмів литовського режисера Мантаса Кведаравічюса, який загинув від рук російських окупантів у Маріуполі у квітні 2022 року. До ретроспективи увійшли «Маріуполіс» (2016 р., копродукція Литви, Німеччини, Франції та України) та ігровий фільм «Парфенон» (2019 р.).

За кордоном

62-й Краківський кінофестиваль, що тривав з 29 травня по 5 червня у Польщі, прихистив *XIX Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA*, який мав відбутись наприкінці березня у Києві. Через повномасштабне вторгнення росії до України провести фестиваль вдома виявилось неможливим. У Кракові відбулися покази стрічок Національного конкурсу DOCU/УКРАЇНА, оголошення якого відбулось напередодні війни, і куди, зокрема, увійшов і дебютний повнометражний фільм «Між небом та горами» Дмитра Грешка. Його світова та одночасно національна прем'єри на фестивалі відбулася 1 червня. Крім того, покази цієї стрічки пройшли у краківському кінотеатрі «Київ». Серед інших українських стрічок Національного конкурсу DOCU/Україна – «Плай» Єви Джішіашвілі, «Привоз» Єви Нейман та «Нескінченність за Флоріаном» Олексія Радинського. Перемогла в національному конкурсі DOCU/Україна стрічка «Плай» Єви Джішіашвілі. Таке рішення ухвалило міжнародне журі програми, до складу якого увійшли Даніель Абма (Нідерланди), Девік Гіріш (США) та Станіслав Битюцький (Україна). А спеціальну відзнаку журі 62-го Краківського кінофестивалю отримала повнометражна дебютна стрічка українського режисера Ігоря Іванька «Крихка пам'ять» (Україна, Словаччина). Крім того, 16 червня вона вийшла у прокат у Словаччині. Дистрибутор – компанія FilmToria.

З 23 по 28 червня фестиваль Docudays UA спільно з Британською радою та Українським інститутом презентували на *Sheffield DocFest* (Велика Британія) програму «Пароль: паляниця». Це 6 сучасних українських документальних фі-

льмів у кінопрограмі, 8 кінопроектів на стадії виробництва та/або поствиробництва в індустрійній секції Sheffield DocFest, дискусія «Що потрібно знати, коли йдеться про Україну?», а також компонент з програми DOCU/СИНТЕЗ у виставці «Альтернативні реальності». Аудиторія побачила 4 фільми з національного конкурсу Docudays UA-2022, а також «Терикони» Т. Томенка, яка мала стати фільмом-відкриттям 19-го Фестивалю Docudays UA та короткий метр Андрія Бондаренка і Миро Клочка «Мир та спокій», знятий протягом перших двох тижнів війни проти України. Крім того, у межах програми Sheffield DocFest Official Selection, на фестивалі відбулися покази інших українських стрічок: «Крихка пам'ять» Ігоря Іванька, «Назовні» режисерки Ольги Журби, «День українського добровольця» режисера Володимира Тихого та «Долаючи темряву» кінооб'єднання «Кінодопомога». Українська стрічка Володимира Тихого «День українського добровольця» отримала «Спеціальну відзнаку» від фестивального журі в основному конкурсі фестивалю.

На *Міжнародному фестивалі короткометражних фільмів у Палм-Спрінгс (The Palm Springs International ShortFest)*, який проходив з 21 до 27 червня у Каліфорнії (США), було представлено три українські стрічки: «Оператор Вікторія» А. Соболевської, «Джордан 96» – дебют режисерки К. Лесик та «Пелюшковий торт» – дебют режисерки А. Бабенко. The Palm Springs International ShortFest – один з найбільших кінофестивалів короткометражного кіно у світі й у межах якого демонструються короткометражні фільми різних жанрів (ігрові, документальні, анімовані) з різних країн світу. Переможців фестивалю автоматично номінують на премії «Оскар» та BAFTA Awards.

У зв'язку з війною, проведення *XIII Одеського міжнародного кінофестивалю* було заплановано у рамках інших кінофестивалів у кількох країнах світу, а саме в Чехії, Косово та Польщі. Кіномарафон стартував 8 червня у Грімстаді (Норвегія), де було презентовано серію короткометражок ОМКФ.

Український фільм «Будинок «Слово». Нескінчений роман» Т. Томенка став переможцем *Міжнародного кінофестивалю в Кошице (Košice International Film Festival, 8–10 червня, Словаччина)* у номінації «Найкращий ігровий фільм», а «ІНО» В. Романюка визнано кращою короткометражною роботою на *Chambal International Film Festival (Мумбаї, Індія)*.

5 українських фільмів було включено до програми *XXXVI Пярнуського міжнародного фестивалю документального й антропологічного кіно*, який проходив в естонському курортному місті Пярну. Захід було відкрито двома українськими стрічками: «Земля» О. Довженка (1930) та документальною причею з елементами анімації У. Осовської та Д. Страшного «Казка про Коника» (2021). Також у програмі можна було побачити документально-анімаційну картину «Це просто космос» (2020) С. Магди, «Нескінченність за Флоріаном» (2022) О. Радинського, «Родима пляма» (2020) М. Шевченко. Фестиваль триватиме до 2 липня, коли назвуть його лауреатів та переможців.

Український фільм «Бульмастиф» показала французька Академія кіномистецтв, яка вручає національну кінопремію «Сезар». Стрічку режисерки А. Буковської та Family Production включили у збірку міжнародних короткометражок програми показів Nuits en Or. Демонстрація фільму відбулася у паризькому кінотеатрі Odeon 22 червня.

Данський кіноінститут та Сінематека у Копенгагені запустила серію з 13-ти кінопоказів п'яти українських фільмів Це – кінокласика Сергія Параджанова, а також документальний фільм «Маріуполіс» литовського режисера Мантаса Кведаравічюса, який загинув на війні у квітні 2022 року. Один з показів присвячено вшануванню пам'яті цього режисера.

29 червня у Токіо за сприяння Української асоціації жінок у кіноіндустрії (UFFI) з успіхом відбулася прем'єра альманаху FemaleVoicesUA, в який увійшли шість короткометражних фільмів, створених українськими кінорежисерками. Їх можна було переглянути в одному з найбільших приватних вищих навчальних закладів Японії Sophia University. Там же протягом всього червня експонувалася виставка фотографій, створених українськими фотографами в Києві, Харкові та Маріуполі під час повномасштабної військової агресії росії проти України. До показу було відібрано фільми, що вже отримали нагороди національних та міжнародних кіномайданчиків, зокрема: «Схрон» О. Войтенко, «Зерно» К. Бугрімової, «Ой!» О. Золотарьової, «Двері» Н. Давиденко, «Рак-самітник – майстер втечі» В. Кальченко, а також «Солатіум» К. Тинькевич. У вітальному слові перед показом Посол України Сергій Корсунський зазначив, що подібні мистецькі проекти надзвичайно важливі для того, щоб японська публіка знала про Україну не лише в контексті війни, але і як про державу з багатою сучасною культурою.

7 червня у Хорватії під час NEM Dubrovnik відбулася міжнародна прем'єра української історичної драми «Кава з кардамоном» – спільного проекту Solar Media Entertainment та телеканалу СТБ, реалізованого у копродукції з Польщею за підтримки Державного агентства України з питань кіно та Українського культурного фонду. Права на дистрибуцію стрічки також придбала німецька компанія Beta Film.

Напередодні Всесвітнього дня біженців, який щороку відзначають 20 червня, Управління Верховного комісара ООН випустило короткометражку про українських біженців, які втекли від війни. Ролик отримав назву «Uprooted» («Вирвані з корінням»). Режисером картини став латвієць Анджей Гавріс із компанії Stink Film у співпраці із креативною агенцією Don't Panic. До команди також долучився хореограф К. Коваль, український гурт Мавка створив музику. Серед акторського складу і знімальної групи було понад 50 українців, які зараз живуть у Німеччині.

Візуальні мистецтва В Україні

17 червня у Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» відбулася презентація інсталяції французького митця Жан Марка Лефевра, створена на підтримку України. Кураторами проєкту виступили Володимир Балибердін, Галина Дюговська, члени Національної спілки художників України, Спілки дизайнерів України. Інсталяція має вигляд керамічних сліз, які, за задумом автора, символізують відродження і оновлення та в знак підтримки вже є у Польщі, відтепер в Україні, і будуть також у Франції.

26 червня в Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків в Луцьку пройшла презентація міжнародної виставки політичних та антивоєнних карикатур у рамках міжнародного конкурсу. Луцьк став вже 12-тим містом, в якому було розгорнуто цю виставку. Участь у міжнародній творчій акції взяли більше 40-ка художників з 20 країн світу, загалом в експозиції представили понад 200 робіт.

Виставку плакатів «День Перемоги», присвячену очікуванням українського та польського суспільства щодо остаточного подолання країни-агресора росії, було відкрито 9 червня у львівському сквері «На Валах». Автори робіт – український художник Андрій Ярмоленко та польський художник Войцех Куркоць. Вони створювали свої твори окремо і згодом об'єднали в одну експозицію. Організували мистецьку подію Генеральне Консульство Республіки Польща у Львові, Львівська обласна військова адміністрація, Польський Інститут у Києві та Центр сучасного мистецтва Замок Уяздовські (U-jazdowski).

У санаторно-курортному комплексі «Квітка полонини», що на Свалявщині, 9 червня завершився X Закарпатський міжнародний скульптурний симпозиум, на якому цьогогоріч були лише двоє іноземних представників – з Угорщини та Польщі. Темою заходу, організованого скульптором П. Матлом із Мукачєво-го та громадською організацією «Про арте Мункач», стала війна в Україні. 6 вуличних скульптур подарують прикордонним містам Угорщини, які першими надали прихисток українським біженцям. Ще 2 скульптури залишаться в санаторії «Квітка Полонини».

За кордоном

PinchukArtCentre з 14 по 19 червня представив роботи українських художників різних поколінь у публічному просторі на міжнародному художньому ярмарку Art Basel у Швейцарії. Одинадцять диптихів з останньої серії фотографій Бориса Михайлова «Випробування смертю» було розміщено на білбордах, фасадах і вхідних групах культурних інституцій Базеля, а також у Ратуші. Куратор проєкту – Бйорн Гельдхоф, артдиректор PinchukArtCentre. Публічний мистецький проєкт було представлено разом із фільмовою програмою «Броненосець і катамаран», кураторка якої – Ксенія Малих, керівниця Дослідницької платформи PinchukArtCentre. У програмі, яка щодня демонструвалася в Театрі Базеля, було представлено роботи Олександра Ройтбурда, а також фільми ху-

дожників молодого покоління, Дани Кавеліної, Яреми Малашука та Романа Хімея, Даніїла Ревковського та Андрія Рачинського й Відкритої групи.

Галереї The Naked Room та Voloshyn Gallery вперше представили Україну на арт'ярмарку Liste у Базелі, який проходив з 13 до 19 червня одночасно з Art Basel. Так галерея The Naked Room презентувала живопис, малюнки, левкаси та об'єкти трьох київських художниць Люсі Іванової, Каті Бучацької та Катерини Лисовенко. Крім цього, експонувалися нові твори художниць, які вони створили в артрезиденціях та тимчасових місцях перебування на Заході України, у Польщі та Австрії. А Voloshyn Gallery представив груповий стенд українських художників Нікити Кадана, Миколи Рідного та Лесі Хоменко. Серед робіт ті, які були створені під час війни в Україні, і стали її документацією, та більш ранні, що осмислюють події в Україні після 2014 року, або пов'язані з історичними та геополітичними подіями, що сталися незадовго до вторгнення Росії в Україну та анексії Криму.

10–16 червня у римському артпросторі WeGil було представлено виставку «Захоплений будинок», яку склали твори сучасних українських художників, які в режимі реального часу документують гуманітарну катастрофу в Україні, спричинену нападом росії, та спонукають міжнародну аудиторію до діалогу про Європу як про «наш спільний будинок». Це – понад 200 творів живопису та графіки, фотографій, скульптур та інсталяцій від 50 сучасних українських митців: Т. Сільваші, А. Кахідзе, В. Ралко, Д. Кольцової, М. Рая, Kinder Album та інших. Після російського вторгнення частина з них залишилася жити та працювати на Київщині, Харківщині, Херсонщині, Донеччині та в інших регіонах, де велися та ведуться бойові дії. Виставку організовано агенцією креативного менеджменту PORT за сприяння Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства закордонних справ України, Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти, Посольства України в Італії.

Виставку сучасної української фотографії «Мистецтво справлятися з війною» було розгорнуто 28 червня у штаб-квартирі Світового банку у Вашингтоні. Ініціювала проєкт ГО «Музей сучасного мистецтва» за підтримки Світового банку. Для експонування було відібрано роботи О. Гляделова, В. Краснощока, О. Субач, В. Соловійової та І. Бондаренка, створені з моменту повномасштабного російського вторгнення 24 лютого. Виставкові копії представлених творів, увійдуть до мистецького зібрання Світового банку, в якому досі був лише один твір українського автора – харківського графіка П. Макова. На відкритті виставки були присутні віцепрезидент Світового банку у справах регіону Європи та Центральної Азії Анна Б'єрде та Надзвичайний і Повноважний посол України в США О. Маркарова.

У червні продовжували свою роботу за кордоном виставки українських митців: Oil-Blood-Liberty, організована спільноту CryptoArt Ukraine (з 14 травня до 12 червня у Kunsthalle Faust, Ганновер, Німеччина); It was crowded yesterday київського дуєту графікинь Etchingroom1 (з 14 травня до 30 червня у

ArtEast Gallery, Берлін, Німеччина); «Уяви Україну. Мистецтво як критичне ставлення» в рамках проєкту «Уяви Україну» від PinchukArtCentre та Музею сучасного мистецтва М НКА (з 6 травня до 21 серпня у Музеї сучасного мистецтва, Антверпен, Бельгія), «Уяви Україну. Великі та маленькі історії» (з 6 травня до 21 червня у Центрі образотворчих мистецтв Vozar, Council Room, Брюссель, Бельгія) і «Художник як свідок» (з 6 травня до 21 червня у Центрі Parliamentarium Європейського парламенту, Брюссель, Бельгія).

Троє українців Філіпп Капустін, Євген Самученко та Аліна Коломійченко були серед 220 криптомитців з усього світу, роботи яких впродовж чотирьох днів трансливалися на LED-екранах на Таймс-Сквер у Нью-Йорку у рамках щорічної міжнародної конференції NFT.NYC, присвяченої криптомистецтву.

За інформаційної підтримки Українського культурного фонду в Італії стартувала мистецька ініціатива MIR, покликана надати підтримку українським митцям, які вимушено зупинили свою діяльність через повномасштабне вторгнення росії. MIR є спільним проєктом мережі італійських резиденцій Residenza Artistiche та Міністерства культури Італії. Загалом участь у ній візьмуть 10 художників з України разом зі своїми сім'ями. У межах ініціативи упродовж трьох місяців, крім отримання гуманітарної допомоги, українські митці зможуть займатися творчою діяльністю, а також вибудовувати партнерські відносини з місцевими діячами культури. З 17 червня до 5 липня митці перебуватимуть в Умбрії (регіон в Італії) на творчій резиденції в старовинному фермерському будинку La Mama Umbria International, розташованому поблизу Сполето.

8 червня у Ризі стартував проєкт «Відкрита майстерня», в якій працюватимуть над створенням мозаїчних реплік-парафраз з робіт Марії Примаченко, щоб передати їх у знищений війною музей української художниці в Іванкові Київської області. Девіз проєкту – «Від латвійського серця до українського серця». До ініціативної групи зі створення майстерні увійшли латвійський мозаїст, керівник студії художньої мозаїки Mosaic Art Studio in Riga Вадим Верник, керівники галереї Vazar't Інеса Дроне та галереї Harry Art Museum Галина Максимова, а також українська біженка, викладачка Київської академії декоративно-ужиткового мистецтва та дизайну ім. М. Бойчука Марія Зенькова. Безкоштовні відкриті майстерні працюватимуть у художній галереї Vazar't. Там же проходитиме програма супутніх заходів – насамперед лекцій про художній світ Примаченко та творчих дискусій. Проєкт буде завершено до дня Риги, 18 серпня, тоді пройде виставка готових мозаїк у центрі міста. Після чого створену колекцію буде відправлено до України.

Київська галерея Galerie Les Noms відкрила 16 червня у Домі Європейського Союзу в столиці Латвії виставку «Українські сезони сучасного мистецтва». До експозиції увійшли роботи українських художників В. Афанасьєва та М. Прокопенка (обидва з Одеської області), а також молодої художниці з Ірпеня М. Воліної.

У галереї Польського інституту у Відні експонувалася виставка української художниці та дизайнерки О. Літорелль (Helene Litorelle) «Зламани мрії. Щоденник війни з українського укриття». Її було організовано Польським інститутом у Відні та за підтримки Посольства України в Австрії.

Роботи луцької художниці Зю Побережнюк увійшли в анімаційну підбірку українських митців у галереї Læsø Kunsthal на острові Лесе (Данія), які разом з роботами данських художників склали групову виставку «Створити Реальність». А луцький художник М. Волошин став учасником пересувної виставки «Тарас Шевченко, яким його побачили карикатуристи світу», яка наприкінці червня розпочалася в Румунії.

Український скульптор родом М. Глеба переміг на чемпіонаті з різьблення бензопилкою Living Heritage Events, який проходив у Лондоні (Велика Британія).

Музеї. Охорона культурної спадщини В Україні

Заступницю міністра культури та інформаційної політики України К. Чуєву відзначено нагородою Watch Award 2022 Всесвітнього фонду пам'яток за нагальні заходи для збереження культурної спадщини в Україні. З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну вона працює, зокрема, над обміном інформацією та організацією взаємодії з національними й міжнародними партнерами, в тому числі в питаннях документування пошкоджених об'єктів культурної спадщини України, підтримкою українських фахівців та інституцій у їхній місії збереження культурної спадщини та над пошуками рішень щодо інших невідкладних питань.

«Google Україна» й Міністерство культури та інформаційної політики України домовилися створити на платформі Google Arts & Culture окремий розділ про культурну спадщину України. Заступник міністра культури та інформаційної політики А. Бондар провела онлайн-зустріч із головою Google Arts & Culture Лореном Гаво та домовилася про довготривалу співпрацю у цифровізації та промоції культурної спадщини України. Google Arts & Culture – одна із найбільших онлайн-платформ з предметами мистецтва та артефактами культури від партнерських організацій по всьому світу (міністерства культури, музеї, мистецькі та культурні фонди). Користувач може здійснювати екскурсії колекціями та галереями партнерської організації та дізнаватися більше про мистецтво.

За підтримки Міністерства культури Латвії та Ризького технічного університету в Україну завітала група фахівців на чолі з Бруно Деландесом. Разом з українськими колегами упродовж тижня вони здійснили 3D-сканування двох пам'яток культурної спадщини у Чернігові, пошкоджених внаслідок російських обстрілів, а також двох пам'яток сакральної архітектури, на Львівщині та в Ки-

єві. Отримані матеріали надалі використовуватимуться при розробці реставраційних програм.

Масштабна допомога від європейських колег для музейників України прибула 9 червня. На Софійській площі представники Національного заповідника «Софія Київська» та представники музеїв Сумщини, Київщини, Дніпровської області, Одещини та інших міст України приймали та розподіляли гуманітарний вантаж від європейських колег із Німеччини, Нідерландів та Австрії. Близько 30 європейських музеїв та галерей за підтримки голови Міжнародної неурядової організації World Heritage Watch пана Штефана Домпке виявили бажання допомогти Україні у збереженні культурної спадщини. З власних фондів вони виділили значну кількість дерев'яних та металевих боксів, картонних коробок, бульбашкової плівки, пластикових боксів, скотчу та різноманітного пакувального паперу, особливо цінні кліматичні бокси. Таку допомогу вже отримали музеї Києва, Переяслава Київської області, Чернігова та Запоріжжя.

За кордоном

30 червня Європейська комісія та Європа Ностра оголосили переможців премії European Heritage Awards/Europa Nostra Awards 2022 року, що фінансується програмою Європейського Союзу «Креативна Європа». Цього року, коли відзначається 20-та річниця найпрестижніших європейських нагород у сфері культурної спадщини, було відзначено 30 видатних досягнень у даній сфері з 18 європейських країн у п'яти категоріях. Зокрема у категорії «Охорона культурної спадщини та її адаптивне повторне використання» перемогла Андріївська церква у Києві. Свято вишиванки, яке починалося як студентське, перетворилося на щорічне свято, що відзначається на міжнародному рівні і допомагає зберегти культову українську вишиванку як важливий елемент спадщини українського народу. Саме тому цей проєкт отримав відзнаку у категорії «Залучення громадян та підвищення обізнаності».

10 червня у німецькому місті Ессен відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Геноцид українців: від минулого до сьогодення», яку організували представники української діаспори в Ессені разом із Фундацією Українського Голодомору-геноциду – США (Чикаго), Міжнародною асоціацією дослідників Голодомору-геноциду (Україна), Асоціацією дослідників Голодоморів в Україні. Долучилася й мерія міста Ессен. Доповіді презентували науковці з чотирьох країн: США, Канади, України та Німеччини. Спікером від України була генеральна директорка Національного музею Голодомору-геноциду О. Стасюк. А 28 червня у Ессені відбулося відкриття виставки «Нас вбивали, бо ми українці», підготовленої Національним музеєм Голодомору-геноциду. Приміщення для неї надала Стара синагога (Die Alte Synagoge) – один із найбільших культурних осередків міста Ессен.

15 червня у фонді Бейлера (Базель, Швейцарія) було представлено проєкт виставки «У центрі бурі. Модернізм в Україні 1900–1930-х», відкриття якої від-

будеться восени у Національному музеї Тиссена-Борнемісса в Мадриді (Іспанія). Мета проєкту – концептуалізувати, вивільнити українське мистецтво ХХ ст. з-під тіні російського і повернути міжнародну увагу до самотності українського модернізму. На виставці буде представлено близько 100 експонатів з українських музеїв та державних і приватних колекцій Великої Британії, Німеччини, Нідерландів, Австрії. На ній покажуть роботи таких українських митців, як О. Богомазов, О. Екстер, В. та Д. Бурлюки, М. Бойчук, В. Пальмов, В. Єрмилов, А. Петрицький, В. Меллер та інші. Презентація українського проєкту у Базелі була організована благодійним фондом «Art for Victory UA» і Центром сучасного мистецтва M17. Серед партнерів презентації – Фонд Наталії Коли, Український інститут, Фонд «Artcult», Artelia consultancy, український проєкт «Strong & Precious». У реалізації проєкту також візьме участь Національний художній музей України.

Література В Україні

У межах акції «Українським дітям – українську книгу» та проєктів «Українська книжкова полицка» і «Книжки без кордонів» за кордон українським дітям-переселенцям відправлено понад 250 тисяч книжок. Про це міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко повідомив на брифінгу у медіацентрі «Україна – Укрінформ».

Медіа «Читомо» спільно з посольством Швеції в Україні запустило спецпроєкт – «Шведський акцент». Проєкт розповідатиме про досвіди війни й втрат у шведській літературі, про можливі точки дотику сучасної шведської літератури та українських читачів і читачок. Це тексти про роль літератури в умовах війни й відбудови, про те, як дійсні травматичні досвіди в Україні змінюють культурний процес Європи, як література Швеції може допомогти українській аудиторії, і навпаки – чим доповнить європейський літературний контекст українські досвіди. Старт проєкту – 6 червня – було приурочено до Національного свята Королівства Швеції. Спецпроєкт буде розміщено українською та англійською на обох версіях «Читомо». Також планується двомовна (українська і шведська) поетична добірка.

За кордоном

XXVII Міжнародний книжковий ярмарок та літературний фестиваль «Світ книги», що відбувся із 9 по 12 червня у Празі (Чехія), мав широку українську програму, організовану за підтримки Українського інституту, Посольства України в Чехії, Міністерства культури та інформаційної політики України, українського ПЕН-клубу, Українського інституту книги. На найважливішій книжковій події Чехії, зокрема, обговорювали вільну Україну як умову для вільної Європи, показували українські книжки та знайомили закордонну аудиторію з нашими авторами. Під гаслом «Єдині в наших спільних цінностях» на фе-

стивалі працював український стенд, де було представлено художні, науково-популярні та дитячі книжки від 19-ти українських видавництв («Каламар», «Наш формат», ВСЛ, Сходознавче видавництво «Сафран», «Час майстрів», «Чорні вівці», Yakaboo, Meridian Czernowitz, Vivat, «Мандрівець», та ін.). Також відбулися зустрічі, презентації автограф-сесії і дискусії, участь в яких взяли українські письменники Т. Горіха-Зерня, Л. Якимчук, К. Міхаліцина, Є. Кононенко, А. Алієв, Н. Гуменюк. Крім цього, Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» представив музичний перформанс «Фокстроти», який презентував українську авангардну поезію першої половини ХХ століття. Також на ярмарку працювала виставка робіт українських книжкових ілюстраторів з угруповання Pictoric #StandWithUkraine, які показують українські реалії воєнного часу останніх трьох місяців. У знак підтримки України білоруська письменниця Світлана Алексієвич віддала свою нагороду Їржі Тейнера празької книжкової виставки українській делегації авторів. Премію, що вручається авторам за внесок у боротьбу та свободу, отримали К. Міхаліцина та Є. Кононенко.

17–19 червня в Нароузбурзі (штат Нью-Йорк, США) проходив *літературний фестиваль Deer Water Festival*. На ньому відбулася світова прем'єра проєкту «Словник війни», створеного поетом і перекладачем О. Сливинським. В межах проєкту публікують розповіді українців про їхні досвіди війни. Словник у перекладі Тараса Малковича англійською читали актори Тільда Свінтон та Алан Каммінг.

5 червня в Любліні (Польща) відбувся *IX Вечір з українською літературою*. Організатори – ГО «Українське Товариство», Воєводська публічна бібліотека ім. І. Лопацинського в Любліні. Гостем події був український поет, прозаїк драматург Олександр Ірванець, який читав, зокрема, свої вірші періоду війни.

Український письменник і музикант С. Жадан став цьогорічним лауреатом Премії миру, яку присуджує Німецька асоціація видавців і книгорозповсюджувачів. Церемонія вручення нагороди відбудеться 23 жовтня у Франкфурті. Митцю було присуджено й іншу відзнаку – літературну премію Європейського банку реконструкції та розвитку за 2022 рік за його роман «Інтернат» в англійському перекладі Райлі Костіган-Х'юмса та Айзека Стейкхаус Вілера (видавництво «Єйль Юніверсіті Пресс»).

Українські автори зі спільноти «Письменницького Методу» взяли участь у традиційній зустрічі «Write from the Gut» від Інституту Креативного Письма Сан-Франциско. Це популярний захід, на якому зазвичай читають тексти американські автори. 25 червня на ньому прозвучали тексти українців. 18 письменників прочитали свої прозові та поетичні тексти в перекладі англійською. Їхні тексти торкаються різних тем: війни, побуту, кохання, пошуків себе, історичного минулого і сьогодення.

Два романи О. Ульяненка «Сталінка» і «Дофін Сатани» вперше видали польською мовою. Видавцем є Познанське Товариство імені Івана Франка. Перекладачем виступив його засновник та голова – Пшемислав Ліс-Маркевич.

В Азербайджанському Інституті теології під час заходу «Репрезентація азербайджанських цінностей в українських перекладах азербайджанської літератури» обговорили дослідження українсько-азербайджанського літературного процесу.

На радіо Словенії (канал ARS) відбулася прем'єра радіодрами «Три хвилини слави» української письменниці Ю. Ємець-Доброносової. П'єсу з англійської версії тексту переклала словенською мовою Бернарда Петеліншек.

Бібліотеки

За кордоном

У рамках реалізації проєкту першої леді України О. Зеленської «Українська книжкова полицка» Надзвичайний та Повноважний Посол України в Туреччині В. Боднар передав добірку книг про історію, культуру, традиції України та українського народу, історію українсько-турецьких відносин, художню, наукову та навчальну літературу українською, турецькою та англійською мовами в Національну президентську бібліотеку Туреччини.

Надзвичайний та Повноважний посол України в Швеції А. Плахотнюк разом із дружиною передав книжки українською мовою дитячій бібліотеці Rum för Barn у культурний центр Kulturhuset у Стокгольмі. Диппредставництво висловило окрему вдячність Посольству Швеції в Україні за книжки шведського автора Ульфа Старка в українському перекладі. Видання передали у бібліотеку у межах реалізації програми О. Зеленської «Українська книжкова полицка».

Перша приватна школа у Ташкенті «Erudite Education Sholl» у рамках реалізації програми «Українська книжкова полицка» отримала збірки поезій класиків української літератури, а також збірки творів сучасних українських авторів в перекладі узбецькою мовою.

Аматорство

Міжнародна команда волонтерів створила для українських дітей платформу LELEKA, де можна продавати малюнки. Будь-яка дитина або підліток до 18 років може надіслати команді LELEKA свій твір, а дизайнери проєкту перетворять його на якісний digital-файл для друку. Після придбання дитячого твору мистецтва покупець отримує ілюстрацію у форматі PNG та PDF, яку має роздрукувати самостійно. Кошти від продажу дитячих малюнків команда перераховує безпосередньо на банківський рахунок батьків художника, вираховуючи податок і комісії платіжних сервісів Stripe і Wise.

Релігія

В Україні

1 червня до Львова прибула делегація Конференції Єпископату Німеччини на чолі з єпископом Аугсбурга Бертрамом Йоганнесом Майєром. У програмі візиту – зустріч із священниками та богопосвяченими особами під час Конгре-

гації духовенства Львівської архідієцезії, освячення наріжного каменя нового храму у Радехові Червоноградського району Львівської області, будівництво якого буде фінансово підтримувати Аугсбургська дієцезія. А 3 червня відбулася зустріч Єпископської німецької конференції з митрополитом Київським і всієї України, Предстоятелем Православної церкви України Епіфанієм в його резиденції.

У червні митрополит Епіфаній також провів зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом Федеративної Республіки Німеччина в Україні Анкою Фельдгузен, з тимчасово повіреним Посольства Грецької Республіки в Україні Манолісом Андрукалісом та з міністром закордонних справ Тайваню Джозефом У (онлайн). Під час розмов йшлося про важливість підтримки України в протистоянні російській агресії з боку світового співтовариства, розглядалися питання міжконфесійної ситуації у нашій країні тощо.

1 червня митрополит Сімферопольський і Кримський Климент зустрівся з Надзвичайним та Поважним послом Латвійської Республіки в Україні Ілгварсом Клявою. У зустрічі також взяли участь представники Управління соціального служіння та благодійності ПЦУ «Елеос-Україна». З нагоди Міжнародного дня захисту дітей владика Климент передав Посольству Латвії україномовні книги, які буде доправлено дітям. Окрім того, під час зустрічі митрополит обговорив з послом питання захисту українських політв'язнів та прав громадян України, які перебувають на тимчасово окупованій території АР Крим і м. Севастополь.

За кордоном

На запрошення Фонду Конрада Аденауера Митрополит Київський і всієї України ПЦУ Епіфаній на чолі української делегації 13 червня прибув у Берлін (Німеччина), де разом з українськими релігійними діячами упродовж наступних двох днів взяв участь у низці зустрічей: з представниками Римо-Католицької та Євангельської Лютеранської церков, з Генеральним секретарем Фонду Конрада Аденауера Міхаелем Тіленом, керівниками та відповідальними працівниками програм Фонду. Під час зустрічей йшлося про тяжкі наслідки російської війни проти України та широку підтримку Німеччини, про міжрелігійні та міжконфесійні відносини, про питання військового капеланства тощо. Також митрополит Епіфаній відвідав відкритий захід «Релігійні громади України й російська повномасштабна війна», під час якого виступив з промовою, а потім взяв участь у панельній дискусії.

Делегація релігійних діячів України 15 червня прибула у Брюссель, де продовжився європейський візит, організований Фондом Конрада Аденауера. В Європейському Парламенті пройшла зустріч з першим віцепрезидентом цього представницького органу ЄС Отмаром Карасом, який є депутатом від Австрії. Пан Карас відповідає також за діалог Європарламенту з релігійними спільнотами. На згадку про зустріч від імені членів делегації предстоятель ПЦУ митро-

полит Епіфаній подарував Карасу картину, намальовану дитиною з України. Наступна зустріч відбулася у Комісії католицьких єпископатів країн ЄС (COMECE) – органі співпраці національних єпископських конференцій РКЦ для взаємодії з європейськими інституціями. Тут зібралися представники різних релігійних інституцій, представлених у Брюсселі, зокрема Конференції європейських церков, Спільноти святого Егідія, Комісії «Мир і справедливість» та ін. До зустрічі долучився також Представник України при ЄС В. Ченцов. У розмові учасники делегації з України поділилися досвідом гуманітарної праці в умовах війни, відповіли на питання про потреби, які є першочерговими для України в цей час. Підсумком тривалого спілкування стала домовленість про подальшу більш тісну координацію та співпрацю, зокрема щодо надання допомоги у відновленні пошкоджених і зруйнованих релігійних святинь в Україні.

У Ватикані 1 червня відбулося нагородження номінантів щорічної премії імені Папи Римського Пія IX фундації «Sapientia Mundi». Першим лауреатом Премії імені Папи Римського Пія IX «Професіоналізм і праця» фундації «Sapientia Mundi» став Андрій Юраш, Надзвичайний і Повноважний Посол України у Ватикані. Цією премією товариства було також нагороджено о. Марка Семегена, президента релігійного «Свята Софія» та волонтерів собору Лесю Романів, Оксану Бойко, Галину Задільську за гуманітарну діяльність, пов'язану з допомогою українським біженцям.

14 червня Рада Всесвітньої Лютеранської Федерації прийняла Німецьку Євангелічно-Лютеранську Церкву України до лав об'єднання вже в якості індивідуального члена. НЄЛЦУ стала 149-ю Церквою-членом об'єднання, а Україна – 99-ю країною, яка в ньому представлена.

У столиці Великої Британії для українців, що проживають у лондонському районі Стратфорд, засновано нову парафіяльну спільноту Української греко-католицької церкви (УГКЦ). 5 червня відбулося перше богослужіння новоствореної громади вірних, яке очолив о. Андрій Цяпута.

Дні української культури

В історичній чорногорській столиці Цетинє пройшов дводенний благодійний фестиваль «Дні України в Чорногорії», який відвідали кілька тисяч людей. Перед гостями фестивалю виступили українські виконавці: Т. Піскарьова, Patsyky z Franeka, О. Скрипка. Також програма заходу включала: хореографічні номери, майстер-класи, сувеніри, українську кухню тощо. Усі зібрані кошти буде спрямовано на потреби українців, які найбільше постраждали від російської агресії.

25–27 червня комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії провів захід «Дні української культури», спрямований на популяризацію та представлення різних аспектів української культури – від літератури до гастрономії. Серед учасників – члени Союзу українців Румунії, студенти, журналісти, письменники, біженці з України. Програма «Днів української культури» включала

презентації видань Союзу українців Румунії, показ художнього фільму «Донбас» С. Лозниці, виставку «Тарас Шевченка очима карикатуристів світу», музично-поетичний концерт тощо.

Побратимство

За кордоном

Мадрид став першим іспанським містом-побратимом Києва. Відповідний меморандум 29 червня підписали мери української та іспанської столиць під час саміту НАТО.

Підтримка України у світі

В Україні

Чимало світових зірок не побоялися приїхати в Україну під час війни. Все для того, аби підтримати, розказати всьому світові правду про героїчний спротив українського народу, допомогти в інформаційній боротьбі з ворогом. У червні звільнені населені пункти від окупантів на Київщині відвідали голлівудські актори Бен Стіллер (також він побував 18 червня у Львові з гуманітарною місією, 20 червня відбулася його зустріч з Президентом Зеленським у Києві) і Шон Пенн, який знімає документальний фільм про російсько-українську війну.

За кордоном

Шість нідерландських хорів під керівництвом диригента Володимира Паріреля виконали «Реве та стогне Дніпр широкий» на підтримку України. Українською заспівали 125 нідерландців, які взяли участь у записі відеоролика. Учасники такої музичної акції були одягнені у білий одяг, як заклик до миру. Запис проходив у нідерландському місті Хілверсум, у музичному центрі радіомовлення.

Ватиканський офіс філателії та нумізматики випустив ексклюзивну монету на підтримку України. На одному боці монети зображено голуба миру, а на іншій – українських біженців, які тікають від війни. Весь прибуток від продажу монети Папа Франциск передасть на допомогу Україні.

Новий мурал на підтримку України створив у Нью-Йорку художник Сашко Даниленко (живе і працює у США). На ілюстрації можна впізнати знакові елементи міста (Статуя Свободи, Крайслер-Білдінг і Емпайр-Стейт-Білдінг), які утворюють тризуб – герб України. Проєкт запустили спільно з організацією Razom for Ukraine.

У центральній частині Відня з'явилося графіті, присвячене 100 дням героїчного опору українців повномасштабному вторгненню росії. Графіті у вигляді цифри «100», стилізованої під меч та два щити, намальовано на стіні популярної серед молоді набережної Дунайського каналу. Нижче цифри розміщено напис англійською мовою «100 DAYS OF UKRAINIAN RESISTANCE» («100 днів українського опору»).

21 червня в естонському місті Тирва було відкрито Парк Свободи, присвячений боротьбі українців за свободу своєї країни. Там також було відкрито виставку загиблого в березні українського фотожурналіста М. Левіна.

Видавництво Agoga у Польщі передало прибуток від продажу книжок Оксани Забужко у фонд «Спасіння» для українських біженців.

Матеріал підготувала

Ю. М. Темненко,
провідний редактор сектору ДЗК
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,86. Б/т. Зам. 27. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12